

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/173/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315215527
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4315215527.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: V. N., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXXX/XX, XXX XX X., o zaplatenie 8274,74 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 11C/629/2015- 82 zo dňa 13. septembra 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 11C/629/2015- 96 zo dňa 11. marca 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (II.), ako aj vo výroku o trovách konania m e n í takto:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 7 229,94 eura v mesačných splátkach po 100 eur, vždy do 25. dňa mesiaca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu.

Vo zvyšku žalobu zamietá.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku (I.), ktorým povolil žalovanému splácať sumu 8 134,30 eura s príslušenstvom v splátkach po 150 eur mesačne, p o t v r d u j e.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 8.134,30 eura, poplatky za poistenie 10,11 eura, úrok 371,26 eura, úrok z omeškania 3,42 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.274,74 eur od 25.6.2015 do 29.9.2015, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.205,74 eur od 30.9.2015 do 26.10.2015, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.134,30 eur od 27.10.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 371,26 eur od 25.6.2015 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 150,00 eur splatných vždy do 25. dňa toho-ktorého mesiaca počnúc 25. dňom nasledujúceho mesiaca po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (výrok I.). Žalobu v časti o zaplatenie úroku 13,90 % ročne: zo sumy 8.274,74 eura od 25.6.2015 do 29.9.2015, zo sumy 8.205,74 eura od 30.9.2015 do 26.10.2015, zo sumy 8.134,30 eura od 27.10.2015 do zaplatenia zamietol. Vo zvyšnej časti konanie zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah žaloby, ktorou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 8274,74 eura ako nezaplatenú istinu, sumu 10,11 eura ako nezaplatené poplatky za poistenie, sumu 371,26 eura ako nezaplatené úroky (do dátumu predčasnej splatnosti úveru), sumu 3,42 eura nezaplatené úroky z omeškania (do dátumu predčasnej splatnosti úveru), úrok 13,90 % ročne z nezaplatennej istiny 8274,74 eura od 25.6.2015 do zaplatenia a

úrok z omeškania 5% ročne z nezaplatenej istiny 8274,74 eura a nezaplatených úrokov 371,26 eura od 25.6.2015 do zaplatenia. Žalobca uviedol, že dňa 13.12.2013 uzatvoril so žalovaným Úverovú zmluvu č. 94647 (ďalej aj „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 8900 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný zaplatiť do 20.11.2023. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti a preto bol listom z 24.6.2015 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 7.4.2015. Napriek výzve nebola pohľadávka žalobcu voči žalovanému žalobcovi uhradená.

1.2 Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497, § 502 ods. 1, § 504 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,2,3,4, § 54 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a),b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj zisteným skutkovým stavom z ktorého vyplynulo, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 13.12.2013 Úverovú zmluvu č.94647, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru vo výške úveru 8900 eur, pri úrokovej sadzba 13,9 % ročne, a výške splátky 137,51 eura s termínom splatnosti prvej anuitnej splátky 20.12.2013. Žalobca v písomnej výzve zo dňa 24.6.2015 v dôsledku neplnenia podmienok Úverovej zmluvy č.94647 oznámil žalovanému, že sa rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru. Vyzval zároveň žalovaného na úhradu celého dlhu vo výške 8716,27 eura s príslušenstvom najneskôr do 4.7.2015.

1.3 Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v priebehu konania žalobu vzal sčasti späť vzhľadom na čiastočné splnenie dlhu a žiadal, aby súd stanovil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 8134,30 eura, nezaplatenú istinu, 10,11 eur nezaplatené poplatky za poistenie, 371,26 eura nezaplatené úroky , 3,42 eura nezaplatené úroky z omeškania, úrok 13,90 % ročne z nezaplatenej istiny 8274,74 eura od 25.6.2015 do 29.9.2015, z nezaplatenej istiny 8205,74 eura od 30.9.2018 (správne 30.9.2015) do 26.10.2015, z nezaplatenej istiny 8134,30 eura od 27.10.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania 5% ročne z nezaplatenej istiny 8274,74 eur od 25.6.2015 do 29.9.2015, z nezaplatenej istiny 8205,74 eura od 30.9.2015 do 26.10.2015, z nezaplatenej istiny 8134,30 eura od 27.10.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania 5% ročne z nezaplatených úrokov 371,26 eura od 25.6.2015 do zaplatenia.

1.4 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, nárok žalobcu je dôvodne uplatnený v časti, v akej ju súd priznal žalobcovi vo výroku I. rozsudku. Poukázal na to, že žalovanému bol poskytnutý úver 8900 eur a do dátumu zosplatnenia úveru uhradil žalovaný 625,26 eura, na základe čoho dlžná istina ku dňu zosplatnenia predstavovala sumu 8274,74 eura. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie nezaplatenej istiny úveru 8274,74 eura, nárok na zaplatenie nezaplateného úroku z úveru do dňa zosplatnenia, nárok na zaplatenie nezaplatených poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver, nárok na zaplatenie úrokov z omeškania jednak z poskytnutého úveru a jednak z úrokov z úveru do splatnosti úveru, s platením ktorých sa dostal do omeškania. V priebehu konania došlo k úhrade sumy 69 eur dňa 29.9.2015 a k úhrade sumy 71,44 eura dňa 26.10.2015 zo strany žalovaného a o tieto sumy sa znížil dlh na istine úveru. Dlž na istine k úveru ku dňu rozhodnutia súdu predstavoval sumu 8134,30 eura. Súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie úroku 13,90 % ročne zo sumy 8.274,74 eura od 25.6.2015 do 29.9.2015, zo sumy 8.205,74 eura od 30.9.2015 do 26.10.2015, zo sumy 8.134,30 eura od 27.10.2015 do zaplatenia zamietol, a to z dôvodu, že od 25.6.2015, t.j. po splatnosti úveru žalobcovi úrok 13,90 % z nezaplatenej istiny úveru neprislúcha. Argumentoval, že zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu a je spojený s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok. Zmluvný úrok predstavuje v podstate odplatu veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak veriteľ poskytne dlžníkovi úver, má nárok na vrátenie poskytnutej sumy a tiež aj na úhradu zmluvných úrokov. V prípade zosplatnenia úveru ide o splatnosť celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Pri zosplatnení úveru s dohodnutými zmluvnými úrokmi z úveru teda dochádza k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zahrnuté úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatnenia úveru. Zdôraznil, že po zosplatnení úveru žalovaný (spotrebiteľ) nemá už právny titul mať u seba peňažné prostriedky z úveru a žalobca (dodávateľ - veriteľ) tak nemal dôvod, aby naďalej inkasoval úroky z úveru, ktoré by mu patrili len vtedy, ak by ich žalovaný (dlžník - spotrebiteľ) mal oprávnené a užíval ich. Ak by došlo k dohode medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spotrebiteľ má popri úrokoch z omeškania povinnosť platiť aj úroky z úveru po splatnosti pohľadávky, t. j. od zosplatnenia až do splatenia úveru, takáto dohoda by spôsobovala značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ktorého postavenie by sa

výrazne zhoršilo čo by vyvolávalo hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, ktorou spotrebiteľ nesporne je. Súd preto v tejto časti žalobu zamietol.

1.5 Súd prvej inštancie povolil žalovanému zaplatiť dlžnú sumu v splátkach po 150 eur mesačne. Súd prihliadol na celkové finančné pomery žalovaného, ktorý uviedol, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti, vlastní motorové vozidlo. Súdu predložil listiny o výdavkoch, z ktorých vyplynulo, že na základe zmluvy s Consumer Finance Holding, a.s. spláca mesačne 216,90 eura, podľa platobného rozkazu 13 Csp/17/2017 je povinný uhradiť sumu 760,26 eura, spoločnosti Telervis plus, a.s. na základe platobného rozkazu 9Csp/338/2017 mu bolo uložené zaplatiť istinu 594 eur aj s prísl. Na základe platobného rozkazu 15 Csp/44/2018 má uhradiť pre VÚB, a.s. 634,87 eura aj s príslušenstvom a dlh voči Prvej stavebnej sporiteľni spláca po 150 eur mesačne, a to na základe rozsudku Okresného súdu Levice 15C/47/2016-136 z 21.2.2018 bol zaviazaný spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 25 327,09 eur s príslušenstvom. Súd poukázal aj na to, že žalovaný je živnostník a pracuje v zahraničí, bol však operovaný 21.5.2018, išlo o operáciu ľavej dolnej končatiny a z toho dôvodu nemohol vykonávať žiadnu činnosť. V súčasnosti nepoberá nemocenské dávky a nemá žiaden príjem. Žiadal o povolenie splátok po 150 eur mesačne. Súd prvej inštancie prihliadol na to, že vzhľadom na majetkové pomery žalobcu a jeho celkovú zadlženosť nie je reálne, aby bol schopný zaplatiť dlžnú sumu naraz, avšak pri pravidelnom splácaní dlžnej sumy je predpoklad, že dlh žalovaného môže byť splatený skôr, než by uplynula pôvodne dohodnutá splatnosť úveru v zmysle úverovej zmluvy (pôvodne dohodnutá splatnosť úveru 20.11.2023). Z hľadiska lehoty na splatenie dlhu žalobca nebude povolením splátok žalovanému v stanovenej výške vážne poškodený. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobca má právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. Uviedol, že žalobca mal v konaní čiastočný procesný úspech, avšak procesný neúspech mal len v nepatrnom rozsahu, pokiaľ ide o časť uplatneného príslušenstva pohľadávky - úroku 13,90 % ročne za obdobie od 25.6.2015. Súd tiež prihliadol na to, že k čiastočnému zastaveniu konania došlo len pre správanie žalovaného, ktorý zaplatil žalobcovi už po začatí konania celkovo sumu 140,44 eur, teda procesné zavinenie za čiastočné zastavenie konania je na strane žalovaného, preto prichádza do úvahy použitie ustanovenie § 256 ods.1 CSP.

2.1 Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie v časti zamietajúceho výroku a výroku o povinnosti zaplatiť dlh v splátkach po 150 eur a navrhol napadnutý rozsudok v uvedenej časti zmeniť tak, že odvolací súd žalobe žalobcu vyhovie. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že v rozpore s § 151 CSP súd skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovaným spochybnené. Žalovaný pritom uznal nárok žalobcu v celom rozsahu. K zmluvnému úroku žalobca v odvolaní poukázal na ust. § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 497 Obchodného zákonníka konštatujúc, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úroky trvá až do doby vrátenia úveru. Akcentoval na to, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Vychádzajúc z ust. § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. V tomto kontexte poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, č.k. 43Co/23/2017-92, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 33Cdo 212/2014 a iné. Doplnil, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Obo 143/98, na ktoré súd poukazuje, sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru.

2.2 K rozhodnutiu súdu o povolení splácať dlh v mesačných splátkach poukázal na to, že Pri určení mesačnej splátky vo výške 150 Eur bude žalovaný iba istinu splácať viac než 4,5 roka. Uviedol, že nie je možné prihliadnuť len na finančnú situáciu žalovaného, pretože žalobca má nepochybne právo, aby mu jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote a je potrebné rešpektovať zásadu spravodlivosti uvedenú v Čl. 2 ods. 1 CSP. Žalobca mal za to, že výška priznanej splátky 150 Eur je neadekvátna výške pohľadávky 8134,30 eura s prísl., pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila na min. 4,5 roka. Uviedol, že v danom prípade nie sú naplnené odôvodnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu, ako aj ľahostajný prístup žalovaného k plneniu si svojich zmluvných

povinností. Poukázal aj na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave čk. 24Co/322/2016-85 zo dňa 1.3.2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave čk. 8Co/116/2017-64 zo dňa 30.1.2018 a iné. Navrhol, aby odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť dlžnú sumu s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom zamietajúcom výroku zmeniť s poukazom na ustanovenie § 388 CSP a vo výroku, ktorým povolil žalovanému splácať dlžnú sumu s v splátkach po 150 eur mesačne potvrdiť ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

5. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, avšak z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver. Predmetom odvolacieho konania bol celý zamietajúci výrok týkajúci sa zaplatenia úroku 13,90 % ročne zo sumy 8.274,74 eura od 25.6.2015 do 29.9.2015, zo sumy 8.205,74 eura od 30.9.2015 do 26.10.2015, zo sumy 8.134,30 eura od 27.10.2015 do zaplatenia, ako aj povolenie splácať dlh v mesačných splátkach po 150 eur. Súd prvej inštancie v tejto časti dospel k záveru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť len úroky z omeškania. Odvolací súd s týmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasil, pretože dôvody, pre ktoré súd vo zvyšku žalobu zamietol považuje za nesprávne. V predmetnej veci zmluvné strany uzavreli úverovú zmluvu podľa § 497 Obchodného zákonníka, pričom žalovanému žalobca poskytol úver vo výške 8900 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru, nedoplatok na splátkach neuhradil, preto žalobca pristúpil k zosplateniu úveru ku dňu 24.06.2015.

7. Je nepochybné, že aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obch. zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade medzi zmluvnými stranami bola uzavretá úverová zmluva podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojený s istinou úveru a od jej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve.

8. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. v § 369 Obchodného zákonníka. Úrok z omeškania je sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku, dôsledkom čoho je, že veriteľ nemôže disponovať svojimi peňažnými prostriedkami a dlžník ich zasa neoprávnené, bez súhlasu veriteľa, využíva vo svoj prospech. Povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká pri omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti. Dlžník sa nemôže zbaviť povinnosti platiť úroky z omeškania poukázaním na to, že svoju povinnosť nesplnil pre okolnosti vylučujúce zodpovednosť. To znamená, že nárok na úroky z omeškania vzniká bez ohľadu na to, čo spôsobilo omeškanie. Ide o objektívnu zodpovednosť. Úroky z omeškania sú v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že konečná splatnosť úveru bola stanovená na 20.11.2023. Žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný listom zo dňa 24.06.2015 a oznámil žalovanému, že musí celý dlh uhradiť do 04.07.2015, nasledujúci deň sa teda žalovaný dostal s plnením dlhu do omeškania. Do podania žaloby

(zároveň aj zosplatenia úveru) žalovaný zaplatil žalobcovi titulom poskytnutého úveru sumu 625,26 eura, preto dlžná suma ku dňu zosplatenia predstavovala výšku 8274,74 eura. V priebehu konania zaplatil žalovaný sumu 69 eur a 71,44 eura, preto žalobca v tejto časti zobral žalobu späť a súd konanie zastavil.

10. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patrí zmluvný úrok len do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a v tejto zamietajúcej časti považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne. Predčasnú splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinností dlžníka riadne poskytnutý úver splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru (pôžičky) predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny, pričom tento nárok žalobcu nemožno priznať v neobmedzenej miere, inak by mohol spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

11. S ohľadom aj na závery Najvyššieho súdu SR uvedené uznesení sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 odvolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preto odvolací súd priznal žalobcovi nárok na úrok z istiny v takej výške, v akej by mu žalovaný zaplatil pri riadnom splatení úveru v zmysle úverovej zmluvy. Ako je už vyššie uvedené, riadna splatnosť úveru by nastala až dňa 20.11.2023, pričom výška zmluvných úrokov v prípade zaplattenia úveru v 120 splátkach by predstavovala sumu 7229,94 eura. Žalovaný mal zaplatiť 120 splátok po 137,51 eura čo predstavuje sumu 16 501,20 eura + poplatok za úver v sume 445 eur, a to sa rovná celkovej čiastke uvedenej v úverovej zmluve 16 946,20 eura. Zo sumy 16 501,20 eura po odpočítaní poskytnutej istiny 8900 eur, zmluvné úroky predstavujú čiastku 7 601,20 eura. Keďže žalovaný by pri riadnom plnení povinností z úverovej zmluvy zaplatil na úrokoch sumu 7 601,20 eura, odvolací súd zohľadnil už priznanú sumu titulom úrokov t.j. sumu 371,26 eura (výrok I. rozsudku) a rozdiel t.j. sumu 7 229,94 eura (7 601,20-371,26) titulom zmluvných úrokov žalobcovi odvolací súd priznal.

12. Žalobca žiadal priznať úrok 13,90 % ročne zo sumy 8.274,74 eura od 25.6.2015 do 29.9.2015, zo sumy 8.205,74 eura od 30.9.2015 do 26.10.2015, zo sumy 8.134,30 eura od 27.10.2015 až do zaplattenia. Táto suma by však v prípade nesplatenia istiny stále narastala a to až do úplného zaplattenia istiny. Takto priznaný úrok by niekoľkonásobne prekročil sumu, ktorú žalobca poskytol žalovanej titulom úveru, čo odvolací súd považoval za cenu neprimerane vysokú . V súlade s názorom Najvyššieho súdu SR vysloveným v uznesení vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 odvolací dospel k záveru, že : „dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplattenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ“. V bode 23.1. uznesenia Najvyšší súd SR konštatoval, že : „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplattenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplattenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splattenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť“. Ďalej v bode 23.2. uznesenia Najvyšší súd SR uviedol : „túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplattenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ“. Vyššie uvedený právny záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení zo dňa 28. augusta 2020 sp.zn. 6Cdo 193/2018 a v uznesení zo dňa 26. augusta 2020 sp. zn. 7Cdo 118/2019.

13. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

14. Odvolací súd s ohľadom na skutočnosť, že vyššie uvedené právne závery, ktoré Najvyšší súd SR uviedol opakovane vo svojich rozhodnutiach, a ktoré doposiaľ neboli spochybnené neskôr vydanými rozhodnutiami považoval tieto rozhodnutia za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

15. Žalobca namietal v odvolaní aj časť výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým povolil žalovanému splácať dlžnú sumu v splátkach po 150 eur mesačne. Žalovaný na pojednávaní žiadal o povolenie splátok poukazujúc na svoju nepriaznivú majetkovú a zárobnú situáciu. Súd prvej inštancie v bode 35 odôvodnenia rozsudku podrobne popísal sociálnu situáciu žalovaného, ktorý má dlhy voči rôznym bankovým či nebankovým subjektom. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie nepracoval, poberal len nemocenské dávky, inak pracuje ako živnostník v zahraničí. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď povolil žalovanému splácať dlžnú sumu v splátkach po 150 eur mesačne, pretože je zrejmé, že žalovaný priznal sumu s ohľadom na jej výšku nie je schopný zaplatiť jednorázovo v lehote niekoľkých dní, preto v zmysle § 232 ods. 3, 4 CSP považoval danú vec za taký odôvodnený prípad, na ktorý môže toto zákonné ustanovenie aplikovať. Z rovnakých dôvodov aj odvolací súd povolil žalovanému splácať žalobcovi sumu 7 229,94 eura, ktorá predstavuje výšku zmluvných úrokov, a to v mesačných splátkach po 100 eur. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že v prípade ak žalovaný nebude dlžnú sumu splácať riadne a včas a dostane sa do omeškania s plnením, nastáva splatnosť celého dlhu.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil v napadnutom zamietajúcom výroku (II.) a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 7 229,94 eura v mesačných splátkach po 100 eur, vždy do 25. dňa mesiaca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu. Vo zvyšku žalobu zamietol. Vo vyhovujúcom výroku (I.), ktorým povolil žalovanému splácať sumu 8 134,30 eura s príslušenstvom v splátkach po 150 eur mesačne, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s poukazom na § 187 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorého neúspech v konaní bol nepatrný v pomere k rozsahu jeho nároku, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov celého (prvoinštančného aj dovolacieho) konania v plnom rozsahu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).